

LIKETOIMINTAOSAAMISEN KEHITTYMINEN NAPA- LAAKSOSSA

Lapin ammattikorkeakoulu

Jenna Luiro
Elisa Niva

Opinnäytetyö
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

2015

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja
hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä	Jenna Luiro Elisa Niva	Vuosi	2015
Ohjaaja	Antti Ovaskainen		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Liiketoimintaosaamisen kehittyminen Napalaaksossa		
Sivu- ja liitemäärä	42 + 2		

Opinnäytetyömme toimeksiantajana toimii Lapin ammattikorkeakoulu. Arctic Valley- hanke on luonut virtuaalisen oppimisympäristön Napalaakson, joka on otettu käyttöön syksyllä 2014. Opinnäytetyömme päätavoitteena oli tutkia toteutuvatko ensimmäisen lukuvuoden opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet Napalaakson kautta ja miten opiskelijat kokevat oppimansa asiat.

Opinnäytetyö on toteutettu käyttäen laadullista tutkimusmenetelmää. Tärkein tiedonkeruumenetelmä oli opiskelijoille lähetetty Webropol- kysely keväällä 2015. Kohderyhmämme koostui 60 opiskelijasta ja hieman yli puolet vastasivat kyselyymme. Tutkimuksesta saatuja vastauksia voidaan hyödyntää opiskelijoiden ohjaamiseen ja oppimisympäristön kehittämisessä. Teoreettinen viitekehys käsittelee liiketoimintaosaamista Lapin ammattikorkeakoulussa, toiminnallista oppimista, joka sisältää, virtuaalisen oppimisympäristön, pelillistämisen ja ongelmaperustaisen oppimisen.

Tutkimustulokset esitetään teema-alueittain ja johtopäätöksissä tuomme esille muutamia kehityskohteita uuteen oppimisympäristöön liittyen. Napalaakson käyttöönotosta on tehty jo yksi tutkimus, joka keskittyi opiskelijoiden odotuksiin. Tutkimuksemme edetessä ja tulosten valossa mielestämme aiheesta olisi suotavaa tehdä vielä jatkotutkimus, jotta toiminnasta saataisiin tulevaisuudessa yhtenäisempi ja selkeämpi.

Asiasanat

Napalaakso, pelillistäminen, toiminnallinen oppiminen, virtuaalinen oppimisympäristö

School of Business and Administration
Programme of Business Economics

Author	Jenna Luiro Elisa Niva	Year	2015
Supervisor	Antti Ovaskainen		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences		
Subject of thesis	The development of business competence in Arctic Valley		
Number of pages	42 + 2		

The commissioner of our thesis is Lapland University of Applied Sciences. Arctic Valley project have created a new virtual learning environment called Napa-laakso and this program has been introduced to the students in the fall of 2014. The aim of this thesis was to investigate how the objectives of the first year's curriculum was succeeded and how the students experienced the things that they have learned.

The thesis is a qualitative study and the material has been collected using the Webropol- tool. The inquiry was sent to students by e-mail in the spring of 2015. Our focus group was consisted of 60 students and more than half replied to our questionnaire. Answers can be utilized in guidance of the students and developing the learning environment. Theoretical frame of reference deals with business competences in Lapland University of Applied Sciences learning by doing which includes the virtual learning environment, gamification and the problem-based learning.

The results are shown in the theme of areas and in our conclusions we bring up few development ideas related to the new learning environment. One commissioner has been done related to Arctic Valley's introduction and the study focused on the students expectations. As our thesis was progressing we felt based on the answers that it is recommended to do a new research in the near future. This will support the development of Arctic Valley.

Key words Arctic Valley, gamification, learning, virtual learning environment

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	LÄHTÖKOHDAT JA TOIMEKSIANTAJA.....	8
2.1	Idean synty.....	8
2.2	Napalaakso- yrityspeli.....	9
3	LIIKETOIMINTAOSAAMINEN LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA	10
3.1	Koulutuksen lähtökohdat.....	10
3.2	Liiketalouden koulutus Lapin ammattikorkeakoulussa.....	10
3.3	Liiketoimintaosaaminen osana tradenomin osaamiskompetensseja	11
4	TOIMINNALLINEN OPPIMINEN.....	14
4.1	Virtuaalinen oppimisympäristö.....	15
4.2	Pelillistäminen.....	16
4.3	Ongelmaperustainen oppiminen.....	17
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	19
5.1	Tutkimusmenetelmät.....	19
5.2	Tutkimusongelman määrittely.....	20
5.3	Tutkimustulokset.....	20
5.3.1	Napalaakson toimivuus.....	22
5.3.2	Oppimistyyli ja tiimityötaidot.....	25
5.3.3	Opintojaksoihin sitominen ja tietotaito.....	28
5.3.4	Työelämälähtöisyys.....	31
5.3.5	Arviointi.....	32
5.3.6	Kehitysideat.....	33
5.4	Tutkimuksen johtopäätökset.....	36
6	POHDINTA	39
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET.....	42

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Opetussuunnitelmamatriisi

Kuvio 2. Kolbin- kehä

Kuvio 3. Sukupuoli?

Kuvio 4. Aikaisempi koulutus

Kuvio 5. Onko Napalaakso vastannut odotuksiasi (vertaa syksyllä kerrottuun)?

Kuvio 6. Kokemuksesi Napalaakso yrityspelistä?

Kuvio 7. Onko tällainen toimintamalli oppimistyylinä parempi kuin perinteinen opetus?

Kuvio 8. Antoivatko valmentajat mielestäsi riittävästi palautetta yrityspelin aikana?

Kuvio 9. Jos vastasit ei, miltä osa-alueelta olisit toivonut enemmän palautetta?

Kuvio 10. Tulisiko Napalaakson yrityspeli huomioida arvioinnissa?

Kuvio 11. Jos vastasit kyllä, miten Napalaakso työskentely tulisi arvioida?

Taulukko 1. Ongelmaperustainen oppiminen

Taulukko 2. Arvioi kokemukseesi perustuen kuinka toimivana pidit Napalaakso yrityspeliä?

Taulukko 3. Arvioi kokemukseesi perusteella kuinka toimivia käytössä olleet tietojärjestelmät olivat (Pupesoft, Ainopankki, Verokarhu)?

Taulukko 4. Miten työtilat soveltuvat yrityspeliin?

Taulukko 5. Auttaako tällainen toimintamalli oppimistyylinä opiskelijoiden ryhmäytymisessä?

Taulukko 6. Koetko, että valmentajat kannustavat tiimityöskentelyyn?

Taulukko 7. Jakaantuvatko työt ryhmien työtiimien sisällä kaikkien kesken tasapuolisesti (osto- ja varastotiimi, myynti- ja markkinointitiimi ja taloustiimi)?

Taulukko 8. Miten Napalaakson toiminnan sitominen opintojaksoihin onnistui?

Taulukko 9. Onko lukujärjestykseen varattu riittävästi aikaa Napalaaksossa työskentelyyn?

Taulukko 10. Arvioi asteikolla 1-5 kuinka hyvin koit oppivasi kyseisiä teemoja Napalaakson avulla?

Taulukko 11. Antaako Napalaakso valmiuksia työyhteisössä toimimiseen (yhteistyö, työyhteisön normien noudattaminen ja tiimityö)?

Taulukko 12. Näkyykö työelämälähtöisyys Napalaaksossa?

Taulukko 13. Arvioi edellytyksiä perustaa oma yritys Napalaaksossa opittujen tietojen, taitojen ja kokemusten pohjalta?

1 JOHDANTO

Tänä päivänä käytännönläheinen ote opetuksessa koetaan entistä tärkeämpänä verrattuna perinteiseen teoriaopetukseen, sillä se auttaa opiskelijoita ymmärtämään tiimityötaitojen tärkeyttä, valmentaa työyhteisössä toimimiseen ja kehittää liiketoimintaosaamista. Tähän Lapin ammattikorkeakoulu on kehittänyt yhdessä Arctic Valley- hankkeen kanssa Napalaakso yrityspelin. Pelkän teoriaopetuksen lisäksi liiketalouden alan opiskelijat voivat harjoitella käytännön työtehtäviä valvotussa ja ohjatussa ympäristössä. Napalaaksossa opiskelijat perustavat tiimiyrityksiä, joissa he harjoittelevat kirjanpitoa, markkinointia ja muita yrityksen sisäisiä ja ulkoisia toimintoja.

Idea opinnäytetyöhöemme tuli tammikuussa 2015 opettajaltamme. Innostuimme ideasta, koska tällainen opetustyyli oli meillekin uusi ja työmme päätavoite olikin selvittää miten Napalaakso on otettu vastaan opiskelijoiden keskuudessa, miten heidän liiketoimintaosaaminen on kehittynyt ja tukeeko tämä lähestymistapa opetussuunnitelmaa. Tutkimus kohdistettiin Rovaniemen kampuksen liiketalouden koulutusohjelman ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Aikataulun puitteissa ei ollut mahdollista sisällyttää Kemi-Tornion tradenomiopiskelijoita tutkimukseemme.

Teoriaosuuden ensimmäisessä kappaleessa paneudumme liiketoiminta osaamiseen Lapin ammattikorkeakoulussa. Tämä sisältää koulutuksen lähtökohdat ja avaa hieman liiketoimintaosaamista ja siihen liittyviä osaamiskompetensseja. Teoriaosio jatkuu toiminnallisella oppimistyyllillä ja siinä avataan virtuaalista oppimistapaa, pelillistämistä ja ongelmaperustaista oppimista. Nämä asiat liittyvät vahvasti Napalaakso yrityspeliin ja nivoutuvat yhteen tekemämme kyselyn kanssa, joka on tärkein tiedonkeruulähteemme tutkimuksessamme.

Viimeisessä luvussa keskitymmekin tutkimusmenetelmään ja ongelman määrittelyyn. Kyselystä saadut tulokset on jaettu teema-alueittain ja jokainen on käsitelty omana alalukunaan. Tutkimustulosten ymmärtämisen helpottamiseksi

olemme lisänneet jokaisen alle kuvion tai taulukon, sekä käyttäneet opiskelijoiden suoria lainauksia heidän vastauksistaan. Lopuksi teimme omat johtopäätöksemme tutkimustuloksista.

2 LÄHTÖKOHDAT JA TOIMEKSIANTAJA

2.1 Idean synty

Opinnäytetyömme idea syntyi tammikuussa 2015. Opettajamme kertoi meille Lapin ammattikorkeakoulun uudesta virtuaalisesta oppimisympäristöstä, Napalaaksosta. Tässä oppimismenetelmässä on yhdistetty teoriaopetus käytännön työskentelyyn. Napalaakso on kehitetty Tampereella toimivan Kykylaakson pohjalta ja Lapin ammattikorkeakoulun ensimmäisen vuoden liiketalouden opiskelijat pääsivät aloittamaan uuden käytännönläheisen opetusmenetelmän syksyllä 2014. Napalaakson käyttöönottovaiheesta löytyy jo yksi opinnäytetyö, joten koimme tarpeelliseksi jatkaa tutkimusta yrityspelin toteutukseen ja toimivuuteen liittyen.

Innostuimme aiheesta jo senkin takia, koska meidän vuosikurssilla ei ollut vastaavanlaista menetelmää käytössä lainkaan. Oma opiskelumme koostui suurilta osin teoriaopetuksesta, tenteistä, ryhmätyöskentelystä ja PBL- tutoriaaleista. Ongelmaperustainen oppiminen oli mielestämme hieman liian teoriapohjainen ja jäimme kaipaamaan enemmän käytännönläheistä opetustyyliä. Uuden opetussuunnitelman ja virtuaalisen oppimisalustan myötä Lapin ammattikorkeakoulu ottanut askeleen oikeaan suuntaan, innostamalla opiskelijat ottamaan vastuuta vielä enemmän omasta osaamisestaan ja opiskelustaan.

Haluamme olla mukana selvittämässä miten opiskelijat ovat mieltäneet uuden opetusmenetelmän osaksi opintojaan ja mitä mieltä he ovat nyt vuosi aloittamisen jälkeen. Tämä vaihe on mielestämme kriittinen, koska Napalaakso on vielä alkutekijöissä. Uskomme, että opiskelijoiden ja opettajien omien käytännön kokemusten kautta oppimismenetelmää saataisiin kehitettyä tulevaisuutta varten entistäkin toimivammaksi kokonaisuudeksi.

2.2 Napalaakso- yrityspeli

Toimeksiantajana opinnäytetyöllemme toimii Lapin ammattikorkeakoulu. Napalaakso rakennetaan Arctic Valley- hankkeessa, joka on ESR- rahoitteinen. Kyseinen hanke on luonut Lapin ammattikorkeakoululle uuden virtuaalisen oppimisympäristön Napalaakson, joka muistuttaa vahvasti Rovaniemen ja Tornion kaupunkien muodostamaa liiketoiminnan keskiötä. Napalaakso toimii myös yhteistyössä Kykylaakson kanssa, joka mahdollistaa lappilaiselle opiskelijalle liiketoiminnan harjoittamisen laajemmassa ammattikorkeakouluympäristössä. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Virtuaalinen oppimisympäristö tutustuttaa opiskelijan lappilaiseen toimintaympäristöön, joka antaa hyvät edellytykset liiketoiminnan harjoitteluun arktisessa toiminta- ja kilpailuympäristössä. Siinä huomioidaan esimerkiksi pitkien etäisyyksien ja luonnon olosuhteiden tuomia haasteita ja kulttuurin erilaisia ominaispiirteitä. Napalaakso siis toisin sanoen simuloi arktista toimintaympäristöä, jossa voidaan tuottaa opiskelijalle näille ominaisia ongelmanratkaisutilanteita. Napalaaksossa opiskelijat perehtyvät muun muassa keskinäiseen kaupan käyntiin, verkkoliiketoiminnan erityispiirteisiin ja erilaisten sopimusten neuvotteluihin. (Eura2007 2015.)

Napalaaksossa opiskelijat perustavat noin 10 hengen tiimiyrityksiä ja käyvät kauppaa keskenään; tämä luo aitoja työelämälähtöisiä ongelmanratkaisutilanteita. Tiimeille jaetaan opettaja- ohjaaja, joka tukee opiskelijoita toiminnan aikana ja lisäksi työtehtävät on jaettu osto- ja varastotiimiin, myynti- ja markkinointiin ja taloustiimiin. Työtehtäviä kierrätetään tiimin sisällä, jotta kaikki pääsevät kokeilemaan eri työtehtävissä työskentelyä. Napalaaksoon on luotu valmiita tukiyrityksiä, jotka tarjoavat peruspalveluita kuten esimerkiksi kirjaston, koulut, kulttuuripalvelut, sosiaalitoimiston ja työ- ja elinkeinopalvelut. (Napalaakso 2015.)

3 LIKETOIMINTAOSAAMINEN LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

3.1 Koulutuksen lähtökohdat

Ammattikorkeakoululaki määrittelee ammattikorkeakoulun tehtäväksi työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Samalla on tuettava opiskelijan ammatillista kasvua. Lisäksi tehtävänä on harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Näitä tehtäviä hoitaessaan ammattikorkeakoulun tulee edistää elinikäistä oppimista. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 1:4 §)

Oppimisenäkemyks Lapin ammattikorkeakoulussa perustuu ongelmaperustaiselle oppimiselle, jonka lähtökohtana ovat työelämässä kohdattavat ongelmat. Näiden ammatillisten ongelmien tutkiminen ja niiden ratkaiseminen mahdollistavat yhteisen tiedon rakentumisen. Oppiminen on toiminnan keskiössä; opiskelija on oman oppimisensa subjekti ja opettaja sen ohjaaja ja mahdollistaja. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

3.2 Liiketalouden koulutus Lapin ammattikorkeakoulussa

Lapin ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmien lähtökohtana toimivat osaamisvaativuuksista määräytyvät laajat kompetenssit, osaamisalueet ja niihin liittyvät osaamistavoitteet arviointikriteereineen. Kompetenssilla kuvataan opiskelijan suorituspotentiaalia, pätevyyttä ja kykyä suoriutua ammattiin kuuluvista työtehtävistä. Opetussuunnitelmien kompetenssit ovat jaettu kaikille koulutusohjelmille yhteisiin koulutusohjelmakohtaisiin kompetensseihin sekä työelämäkompetensseihin ja näissä on otettu huomioon strategiset painopistealueet ja Lapin ammattikorkeakoulun profiloituminen. Oppimisen taidot, työyhteisöosaaminen, kansainvälistyminen, eettinen osaaminen ja innovaatioosaaminen ovat luokitel-

tu yleisiin kompetensseihin ja nämä luovat pohjaa työelämässä toimimiselle, asiantuntijuuden kehittymiselle ja yhteistyölle. Oppimisympäristöihin liittyvillä valinnoilla ja ongelmaperustaisella oppimisella on ensiarvoinen merkitys yleisten työelämävalmiuksien kehittämisessä. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Lapin ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelmasta valmistuu vuosittain liiketoiminnan ammattilaisia, joiden osaamisalueisiin kuuluvat pohjoiset toimintaolosuhteet ja asiakaslähtöinen toiminta sekä kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen. Koulutusohjelman aikana tradenomiopiskelija luo toimivan kontaktiverkoston yritysten ja sidosryhmien kanssa, jonka lisäksi on tärkeää hallita myös myyvän asiakaspalvelamisen taito. Opintojen aikana teoreettiset valmiudet ja opinnot nivotaan ongelmaperustaisen oppimisen kautta työelämän käytäntöihin ja normeihin. Tämän lisäksi koulutuksen aikana opiskelijalla muodostuu valmius jatkuvaan oman ammatillisen osaamisen kehittämiseen. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelma sisältää johtamisosaamisen, markkinointi- ja myyntiosaamisen, liiketoimintaosaamisen kehittämisosaamisen sekä taloushallinnon osaamisen kompetensseja. Ensimmäisen vuoden aikana opiskelija valitsee suuntautumisvaihtoehdonsa myynnin ja markkinoinnin, yritystoiminnan tai taloushallinnon ammattiopintojen avulla. Vaihtoehtoisia ammattiopintoja suoritetaan toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana 30 opintopisteen verran. Näiden lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus suunnata osaamistaan opetussuunnitelmaan merkittyjen pakollisten ammattiopintojen aikana suorittamalla opintoja Lapin korkeakoulukonsernin muissa kouluissa tai hakeutumalla oman kiinnostuksen mukaisiin projekteihin. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

3.3 Liiketoimintaosaaminen osana tradenomin osaamiskompetensseja

Liiketalouden koulutusohjelman tutkintonimike on tradenomi. Opintojen laajuus on 210 opintopistettä ja keskimääräinen opiskeluaika 3,5 vuotta. Tutkinto antaa valmiudet työllistyä eri toimialoille omien vahvuuksien ja kiinnostusten perusteella. Tradenomit voivat työskennellä esimerkiksi teollisuuden, kaupan, pankki-

ja vakuutusalan, asiantuntijapalvelu- tai muissa kuntien ja valtion eri organisaatioissa. Ammattinimikkeenä voi olla esimerkiksi kirjanpitäjä, myyntineuvottelija tai – päällikkö, markkinointisuunnittelija, sijoitusneuvoja tai taloussuunnittelija. Opinnot on toteutettu työelämälähtöisesti ja opintojen aikana on mahdollista tutustua eri alojen ja organisaatioiden toimintaan. Tässä suurena apuna ovat harjoittelujaksot, jotka auttavat hahmottamaan tradenomin uramahdollisuuksia. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Opetussuunnitelmassa painotetaan erityisesti yrittäjyys- ja liiketoimintaosaamista, kansainvälisyyttä ja kestävään kehitykseen liittyvää osaamista. Varsinkin yrittäjyys- ja liiketoimintaosaaminen ovat olennainen osa ammatillista kehittymistä. Kompetenssien kehittyminen opetussuunnitelmassa on kuvattu vuositeemoina: perustaitaja ja myyjä, kansainvälistyjä, soveltaja ja kehittäjä. Ensimmäisen vuoden opinnot liittyvät vahvasti juuri liiketoimintaosaamiseen ja silloin hankitaan pohja yrityksen perusprosesseja koskien (Kuvio 1). Opintoihin kuuluvat asiakaspalvelutaidot, kirjanpidon perustaidot, palveluiden ja tuotteiden myynti käyttäen eri kanavia, liiketoiminnan keskeinen lainsäädäntö ja kannattavan liiketoiminnan perusteet. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Toisen lukuvuoden kevät on suunniteltu kansainvälistymisjaksoksi ja tällöin kannustetaan myös opiskelijoita lähtemään vaihtoon. Opinnot käsittelevät kansainvälistä liiketoimintaa ja talouspolitiikan vaikutuksia liiketoimintaan. Silloin myös valitaan suuntautuminen joko markkinointiin tai taloushallintoon ja omaa osaamista päästään syventämään. Kolmantena vuonna opittua tietoa osataan jo soveltaa ja syventävän harjoittelun kautta päästään kokemaan tradenomin työtä käytännössä. Viimeiselle vuodelle opetussuunnitelmaan on merkitty opinäytetyö, jolla opiskelija todistaa ammatillisen osaamisensa ennen valmistumista. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015.)

Opetussuunnitelmamatriisi

Liiketalouden koulutus (Rovaniemi), R301L14S (Julkaistu)

Vuositeemat ja osaamistavoitteet

1. vuosi (2014-2015) Perustaitaja ja myyjä

Opiskelija tuntee pohjoisen liiketoimintaympäristön mahdollisuudet ja haasteet. Hän ymmärtää yrityksen ansaintalogiikan ja tuntee yrityksen perusprosessit. Hän tuntee liiketoimintaa säätelevän keskeisimmän lainsäädännön ja ymmärtää kannattavan liiketoiminnan perusteet. Opiskelija hallitsee asiakaspalvelutaidot, kirjanpidon perustaidot ja osaa työskennellä liiketalouden alan perustyötehtävissä. Opiskelija osaa työskennellä projekteissa ja myydä palveluita ja tuotteita eri kanavia käyttäen.

2. vuosi (2015-2016) Kansainvälistyvä**3. vuosi (2016-2017) Soveltaja****4. vuosi (2017-2018) Kehittäjä**

		Koulutusohjelman osaamisjuonteet								
Opintojakso	Laajuus	1	2	3	4	5	6	7	8	
R301L11 Johdatus liiketalouden opintoihin	10	◆	◆	◆	□	□	◆	□	□	
R301L12 Toimintaympäristöosaaminen	10	□	□	□	□	□	◆	□	□	
R301L20 Liiketoimintaprosessit	10	□	□	□	□	□	◆	□	□	
R301L21 Asiakkuusosaaminen	10	□	□	◆	□	◆	◆	□	□	
R301L23 Myyntiosaaminen	10	□	□	□	◆	□	◆	□	□	
R301L22 Kirjanpito- ja talousosaaminen	10	□	□	◆	□	◆	◆	□	□	
1. vuosi (2014-2015) yhteensä	60									
1 Oppimisen taidot	5	Kansainvälistymisosaaminen					8	Kehittämisaosaaminen		
2 Eettinen osaaminen	6	Liiketoimintaosaaminen					9	Markkinointi- ja myyntiosaaminen		
3 Työyhteisöosaaminen	7	Johtamisaosaaminen					10	Taloushallinnon osaaminen		
4 Innovaatio-osaaminen										

Kuvio 1. Opetussuunnitelmamatriisi (Lapin ammattikorkeakoulu 2015)

4 TOIMINNALLINEN OPPIMINEN

Toiminnallinen oppiminen eli learning by doing mielletään vanhimmaksi oppimismenetelmäksi läpi ihmiskunnan historian. Ihmiselle tyypilliseen tapaan kokeilemme rajojamme ja opimme virheiden ja erehdysten kautta. Tämä tapa opitaan yleensä jo varhaislapsuudessa vanhempia seuraamalla ja heidän toimintatapaansa jäljittelemällä. Työyhteisöjen sisäisessä koulutuksessa kyseinen oppimismetodi lienee ehkä tunnetuin ja sitä käytetään usein uuden työntekijän perehdyttämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kurssille lähettämiseen sijaan työntekijä laitetaan heti töihin ja samalla suunnitellaan mahdollisia tukitoimenpiteitä, joita tarvitaan työtehtävistä suoriutumiseen. (Vuorinen 2005, 179.)

Viime aikoina toimintatapaa on alettu käyttämään myös toisen asteen koulutuksessa ja korkeakoulujen opetusohjelmissa, jotta saataisiin koulutuksesta työelämälähtoisempää (Salakari 2009, 15). Perinteisen opetustyylin ja teorian sijaan, toiminnallinen oppiminen luo uusia mahdollisuuksia kehittää opetusta ja näin ollen saavuttaa parempia oppimistuloksia. Tästä syystä pelkkään teoriaan painottuva opetus tulisi asettaa kriittisen tarkastelun alle: Miten ammatillista osaamista opitaan ja mitkä ovat ne keinot, joilla päästään parhaaseen lopputulokseen? (Salakari 2009, 14.)

Toiminnallisen oppimisen pohja voidaan rakentaa käyttäen Kolbin kehää (kuviokuva 2), jossa oppiminen tapahtuu kehämäisissä sykleissä, toisin sanoen oppimistapaa pidetään koko ajan kehittyvänä ja syvenevänä prosessina (Jamk 2015). Kokemuksellisen oppimisen kehä perustuu siihen ajatukseen, että oppijalla on jo jonkinlaisia kokemuksia opittavasta asiasta ja näitä kokemuksia käsitteellistämällä ja pohtimalla voidaan saavuttaa uusia teorioita ja toimintamalleja, joita sitten testataan käytännössä. Aktiivisen toiminnan vaiheen jälkeen Kolbin kehä alkaa taas alusta. (Ok- opintokeskus 2015.)

Kuvio 2. Kolbin kehä (Ok- opintokeskus 2015)

Miten käytännön taitoja kuten esimerkiksi nopeaa päätöksentekoa tai ongelmanratkaisukykyä sitten voidaan opiskella koulussa tai korkeakoulussa? Uuden oppimisteknologian eli simulaatioiden ja pelien avulla avautuu mahdollisuuksia uudenlaiseen oppimiseen ja käytännön taitojen harjoitteluun koulussa. Siksi pelien käyttö opiskelussa palveleekin loistavasti loppuasiakasta eli työelämää ja yrityksiä. Tässä hyvänä esimerkkinä toimii Lapin ammattikorkeakoulun ja Arctic Valley- hankkeen uusi virtuaalinen oppimisympäristö Napalaakso.

4.1 Virtuaalinen oppimisympäristö

Virtuaalinen oppimisympäristö on käsitteenä laaja ja sen lopullinen muoto lienee vieläkin epäselvä. Perusajatuksena virtuaalilla tarkoitetaan, että se on todentuntuista, ei siis totta, vaan kuvitteellista. Virtuaaliympäristö luo mahdollisuuden kokea keinotekoisesti aistimuksia ja vuorovaikutusmahdollisuuksia. Vastaavasti virtuaalitodellisuudella halutaan käyttäjälle olotila uskottavasta ympäristöstä, joka rakennetaan hyödyntämällä uutta tietotekniikkaa. Näin saadaan aikaan näennäisiä tiloja ja rakenteita, joissa voidaan aistia audiovisuaalisesti. Erilaiset todennolliset aidot tilanteet eli "näennäismaailmat" luovat mahdollisuuden vuorovaikutukseen ja antavat vaikutelman tilasta, jossa käyttäjä voi myös toimia. (Helakorpi 2001, 191-192.)

Virtuaalisesta oppimisympäristöstä puhutaan, kun oppimisympäristö on rakennettu verkkoon. Kaikki materiaali kuten kuvat, äänet ja teksti ovat digitaalisessa muodossa. Lisäksi opiskelijoiden ja opettajan välinen vuorovaikutus tapahtuu tietoverkkojen kautta. Jotta virtuaalinen oppimisympäristö toimisi, tarvitaan oppimisalustoja, eli tietoteknisiä sovelluksia, joilla saadaan tietyt ominaisuudet valmiina oppimisympäristöön. Näitä voivat olla esimerkiksi opettajan ja oppilaan työkalut, kielivaihtoehdot, tiedon säilytysmuodot tai helppokäyttöisyys. (Koppa 2015.)

Virtuaaliset oppimisympäristöt antavat opiskelijoille mahdollisuuden opiskella ajasta tai paikasta riippumatta. Varjopuolena kuitenkin voi olla se, että opettajan tulisi olla aina tavoitettavissa, kun opiskelija tarvitsee tukea tai ohjausta, mikä ei tietenkään ole mahdollista. Siksi lähiopetus on tulevaisuudessakin tärkeää, mutta virtuaalisilla oppimisympäristöillä voidaan tehostaa oppimista ja tehdä siitä mielekkäämpää. (Koppa 2015.)

4.2 Pelillistäminen

Teknologian ja erilaisten pelien merkitys yhtenä opetuksen osana kasvaa koko ajan ja sillä on valtava potentiaali oppijalähtöisyydessä ja oppimisen mahdollistajana. Verrattaen perinteiseen opetustyyliin pelien avulla oppimisen tyypillisimpiä lähtökohtia ovat oppimisen ilo ja omien kokemusten hyödyntäminen. Nämä heijastuvat myös siihen miten oppija oppii parhaiten ja mitä hänen tulisi tietää. (Salakari 2009, 36.)

Simulointi eli pelillistäminen luo siis mahdollisuuden jäljitellä jotain tapahtumaa joko ennakoimalla tai toistamalla sitä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijoille rakennetaan mahdollisimman todentuntuinen ympäristö, joka vastaa työelämässä kohdattavia tilanteita. Pelillistämisen avulla opiskelijat voivat harjoitella monimutkaisia tilanteita ja niihin liittyviä tarvittavia taitoja ilman niitä seurauksia, joita epäonnistuminen oikeassa työelämässä aiheuttaisi. Pelillistämässä käytetään erilaisia toteutusmalleja ja simulointitilanteissa on kiinnitettävä huomiota kolmeen seikkaan: ympäristötekijöihin, ihmisten käyttäytymiseen ja opiskeltavan asian sisältöön. (Vuorinen 2005, 188.)

Tätä mallia sovelletaan tilanteisiin, joissa harjoitettava asia tai prosessi on jo suurin piirtein tiedossa ja silloinkin kun yllätyksiä sattuu, tapahtuvat ne yleensä systeemin sisällä. Ensimmäisenä valitaan tietty prosessi tai tilanne, jota halutaan opiskella ja tavoitteiden asettamisen jälkeen johtaja määrittelee prosessiin osallistuvien roolit ja jakaa toimintaohjeet. Tässä toteutusmallissa kootaan tietoja ennen harjoituksen alkua, hankitaan välineitä, valmennetaan osallistujia ja laaditaan tarkempia suunnitelmia prosessin etenemisestä. (Vuorinen 2005, 188.)

4.3 Ongelmaperustainen oppiminen

Ongelmaperustaisen oppimisen lähtökohtana on ajatus siitä, että oppimisprosessissa käytetään yleensä ammatillisen käytännön kautta luotuja ongelmia ja tilanteita, joihin pyritään löytämään ratkaisu. Toisin sanoen, oppimisessa yhdistetään käytännöllisiä ja teoreettisia aineksia ja tätä pidetään oppimistulosten kannalta hieman parempana vaihtoehtona verrattuna perinteiseen opettajajohdettuun opetukseen. Problem based learning eli PBL on myös opiskelijaa motivoivampi opetustyyli, koska sille on tyypillisiä todellisen elämän tilanteet ja ongelmat tätä ja mallia käyttämällä ja soveltamalla opiskelijalle syntyy käsitys siitä yhteydestä, johon osaamista on tarkoitus soveltaa myöhemmässä vaiheessa. (Taikopeda 2006.)

Ongelmaperustaiseen oppimiseen sisältyy seitsemän eri askelta ja opetus tapahtuu yleensä noin 6-10 hengen pienryhmissä, joissa lähtökohtana oppimistehtävälle käytetään joko opettajan tai opiskelijoiden itsensä asettamia kysymyksiä ja ongelmia (Taulukko 1). Ideana on siis käsitellä ongelmia yhdessä ryhmätyöskentelyn avulla. Oppijalla itsellään on aktiivinen rooli ja vastuu omasta oppimisestaan, tiedonhankinta tapahtuu itsenäisesti ja luennointia on tarkoitus käyttää mahdollisimman vähän. Opettajan rooli ongelmaperustaisessa oppimisessa on toimia tuutorina, tukijana ja oppimisen ohjaajana. Opetussuunnitelmaan sisältyy muutaman viikon pituisia jaksoja, joissa käsitellään erilaisia ammatillisen käytännön teemoja ja yhden jakson aikana ryhmät kokoontuvat tuutorin johdolla noin kaksi kertaa viikossa pohtimaan yhtä ongelmaa kerrallaan.

Tapaamisten välinen aika on tarkoitus käyttää itsenäiseen opiskeluun ja tiedonhakuun opiskelija voi käyttää kirjallisten lähteiden lisäksi myös esimerkiksi eri alojen asiantuntijoiden haastatteluita. (Taikopeda 2006.)

Ongelmalähtöinen oppiminen avaa ovia myös eri alojen yhdistämiseen opiskelussa eli toisin sanoen, käytännöstä tulevat ongelmat voivat vaatia tiedon hankkimista eri alueilta. Kun lähtökohtana oppimiselle käytetään omaa aktiivista otetta ja toimintaa, mahdollistuu jäsentyneen tietoperustan muodostuminen ja tätä kautta asia opitaan yleensä myös perusteellisemmin. Oleellisesti oppimisprosessiin kuuluu myös arviointi niin oman oppimisen ja ryhmän toiminnan kuin tietojen ja taitojen tasolla. (Taikopeda 2006.)

Opiskelijan motivoinnin ylläpitäminen projektiperustaisen opetuksen suunnittelussa on erittäin tärkeää huomioida, koska oppimisen laatuun vaikuttaa erityisesti se, kuinka arvokkaana ja mielenkiintoisena opiskelijat prosessia pitävät. Opetuksen suunnittelussa onkin tärkeää löytää tehtävän haasteellisuuden ja kiinnostavuuden lisäksi sopiva vaativuustaso, jotta mielenkiinto oppimiseen pysyy yllä. (Taikopeda 2006.)

Askel	Kuvaus
1. Epäselvien käsitteiden selventäminen	Opiskelijat etsivät käsitteet, joiden merkitys ei ole helle selvä.
2. Ongelman määrittely	Opiskelijat keskustelevalt avoimesti ongelmasta.
3. Aivoriihi	Opiskelijat pyrkivät muodostamaan, testaamaan ja vertailemaan erilaisia hypoteeseja ja selitysmalleja.
4. Selitysmallin rakentaminen	Ryhmän määrittelemä ongelma analysoidaan yksityiskohtaisesti erilaisia selitysmalleja vertaamalla. Aivoihilressä esiin tulleita ajatuksia perustellaan ja järjestellään suuremmiksi kokonaisuuksiksi.
5. Oppimistavoitteiden määrittäminen	Opiskelijat kirjaavat ylös yhteiset oppimistavoitteet, jotka ohjaavat itsenäistä opiskelua.
6. Itsenäinen opiskelu	Opiskelijat perehtyvät itsenäisesti aiheeseen. Tässä vaiheessa voidaan myös järjestää luentoja itsenäisen opiskelun tueksi.
7. Itsenäisen opiskelun tulosten jakaminen	Keskustelu lähtee liikkeelle oppimistavoitteista. Opiskelijat vertaavat uusia tietojaan ja auttavat toisiaan ymmärtämään opiskeltua aihetta. Keskustelun tavoitteena on perusteellinen analyysi ongelmasta.

Taulukko 1. Ongelmaperusteinen oppiminen (Taikopeda 2006)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus toteutettiin käyttämällä kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Tämä tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että aineisto on ilmaisultaan tekstiä. (Eskola & Suoranta 2008, 13). Kvalitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin miksi, millainen ja miten. Se auttaa ymmärtämään tutkittavaa asiaa syvällisemmin verrattuna kvantitatiiviseen tutkimukseen, joka keskittyy puolestaan numeroihin (Inspirans, 2014). Toisaalta raja kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen menetelmien välillä ei ole täysin selkeä. Esimerkiksi haastattelua voi analysoida käyttämällä molempia edellä mainittuja toistensa tukena. Siksi kyselystämme löytyy muutamia pelkästään numeraalisia vastuksia, mutta tärkein sisältö on silti opiskelijoiden vapaasti kirjoitetuissa vastauksissa. (Eskola & Suoranta 2008, 13.)

Tutkimusmenetelmäksi valitsimme kyselyn, jonka loimme käyttämällä Webropol-kyselytyökalua. Ensimmäisen vuoden tradenomiopiskelijoille suunnattu kysely oli tärkein aineistonkeruu kanava ja se loi pohjan koko opinnäytetyöllemme. Opiskelijoille sähköpostiin lähetetty kysely oli helpoin tapa tavoittaa heidät. Aineistoa saimme riittävästi, koska hieman yli puolet ryhmästä vastasivat. Riittävä aineisto varmistaa tutkimuksemme reliabiliteetin eli luotettavuuden. (Inspirans 2014).

Kyselyä tehdessä emme olleet jaotelleet vielä selkeitä teemoja. Kysymykset olivat kuitenkin järjestelty loogiseen järjestykseen, jotta vastaaminen olisi sujuvaa. Vastauksia purkaessa huomasimme, että olisi helpompi jaotella ne eri osaluokkiin luotavuuden kannalta. Kyselyn alussa selvitettiin opiskelijoiden taustatietoja ja halusimme myös kuulla onko yrityspeli vastannut heidän odotuksiaan. Teemoiksi valitsimme Napalaakson toimivuuden, oppimistyyliin ja tiimityötaitot, opintojaksoihin sitomisen, työelämälähtöisyyden, arvioinnin ja loppuun oman osion kehitysideoille, johon oppilaat saivat omin sanoin kertoa omia parannusehdotuksia.

5.2 Tutkimusongelman määrittely

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten ensimmäisen opintovuoden opiskelijoiden liiketoimintaosaaminen kehittyi Napalaakson virtuaalisen yrityspelin aikana, miten ensimmäisen vuoden opetussuunnitelman tavoitteet toteutuivat Napalaakson kautta ja miten opiskelijat kokivat oppimansa asiat. Haluamme selvittää miten nämä asiat toteutetaan ja miten opiskelijat haluaisivat niiden toteutettavan. Tutkimalla näitä asioita pyrimme löytämään kehityskohteita sekä myös asioita, jotka toimivat jo tällä hetkellä. Tutkimus on rajattu ainoastaan opiskelijoiden kokemuksiin yrityspelin toimivuudesta ja siihen onko se vastannut heidän odotuksiaan.

Syksyllä 2014 aloittanut ryhmä on ensimmäinen, joka on ollut käyttöönottamassa uutta virtuaalista opetusmenetelmää, Napalaaksoa. Tutkimuksen kohderyhmäksi muodostui näin ollen siis Lapin ammattikorkeakoulun liiketalouden ensimmäisen vuoden opiskelijat. Olemme rajanneet Kemi- Tornion liiketalouden opiskelijat tutkimuksestamme, koska aikataulun puitteissa ei olisi ollut mahdollisuutta tehdä laajempaa tutkimusta aiheesta. Tästä syystä keskityimme ainoastaan Rovaniemen kampuksen opiskelijoiden ajatuksiin ja kokemuksiin Napalaaksosta.

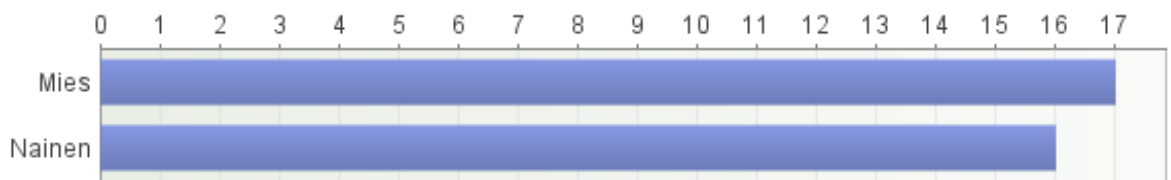
Koska Napalaakson käyttöönottovaiheesta on tehty jo yksi tutkimus, halusimme siihen pohjautuen selvittää miten kyseinen oppimisalusta on otettu osaksi opin- toja, sen toimivuuteen liittyviä seikkoja, odotuksien toteutumista ja opiskelijoiden kehitysideoita heidän kokemuksiinsa perustuen.

5.3 Tutkimustulokset

Tutkimus aloitettiin tekemällä kysely Webropol- työvälineellä. Kohderyh- mänämme oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jotka olivat aloittaneet opinton- sa syksyllä 2014 ja he ottivat ensimmäisenä Napalaakson opetuksessa käyt-

töönsä. Lähetimme kyselyn opiskelijoille sähköpostilla keväällä 2015, johon vastasi 33 henkilöä 60:stä. Kyselyn linkki oli auki 28.4-12.5 välisen ajan eli 14 päivää. Mielestämme otanta on tarpeeksi laaja, jotta vastauksia voidaan yleistää ja kysely on relevantti.

Jaottelimme kyselyn kuuteen eri kategoriaan, jotta tutkimustuloksia olisi helpompi analysoida ja purkaa. Aluksi kartoitimme vastaajaprofiilia kahdella kysymyksellä; sukupuolella ja aiemmalla koulutustaustalla, saadaksemme taustatietoa vastaajista. Vastaajista 17 oli miehiä ja 16 naisia. Lukion käyneitä oli 19 ja ammatillisen koulutuksen käyneitä oli 14 henkilöä. (Kuvio 3. & kuvio 4.)

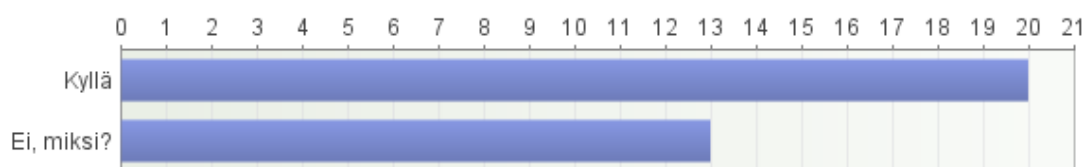
Kuvio 3. Sukupuoli?

Kuvio 4. Aikaisempi koulutus?

Napalaaksoon liittyen on tehty yksi opinnäytetyö, koskien opiskelijoiden odotuksia ja tästä syystä koimme tarpeelliseksi selvittää onko yrityspeli vastannut niihin. Edelliseen tutkimukseen viitaten, suurin osa opiskelijoista odotti ennen opintojakson alkua ohjelmalta selkeyttä, käytännöllisyyttä ja yksinkertaisuutta. Tällä vastaajat tarkoittivat sitä, että kaikki informaatio ei ole heti esillä etusivulla vaan selkeästi jaoteltu. Puolella vastaajista ei kuitenkaan ollut minkäänlaista käsitystä siitä, millainen yrityspeli tulisi olemaan. (Sarajärvi & Sarajärvi 2014.)

Kysyimme onko Napalaakso vastannut käytännön kokemuksien perusteella odotuksia verrattuna syksyllä kerrottuun. Vastaajista 20 vastasi kyllä ja 13 henkilö oli sitä mieltä, että odotukset eivät täytyneet. Jos vastausvaihtoehto oli ei, täytyi se perustella omin sanoin. Vastaajista suurin osa oli sitä mieltä, että alku oli mielenkiintoinen, mutta kevättä kohden toiminnasta tuli sekavaa ja se oli saman toistoa kerrasta toiseen. Toinen tyytymättömyyden syy vastaajien mielestä oli yritystuntien vähäisyys ja niiden lyhyys. Lisäksi koettiin, että teoriapohja ei ollut tarpeeksi vahva käytännön työskentelyä varten ja tämä näkyi ryhmäläisten motivaation puutteena. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Onko Napalaakso vastannut odotuksiasi (vertaa syksyllä kerrottuun)?

” Syksyllä sidottu opintoihin, idea vähän karkasi keväällä ja toiminnasta tuli saman toistoa kerrasta toiseen, mikä söi motivaatiota ja sai sen tuntumaan ylimääräiseltä rasitteelta muiden opintojen taustalla”

“Nykyään niin harvoin 45 min tunteja, joilla pitää kattoo asiat kuntoon, mitä ei ehdi siinä ajassa tehdä edes”

5.3.1 Napalaakson toimivuus

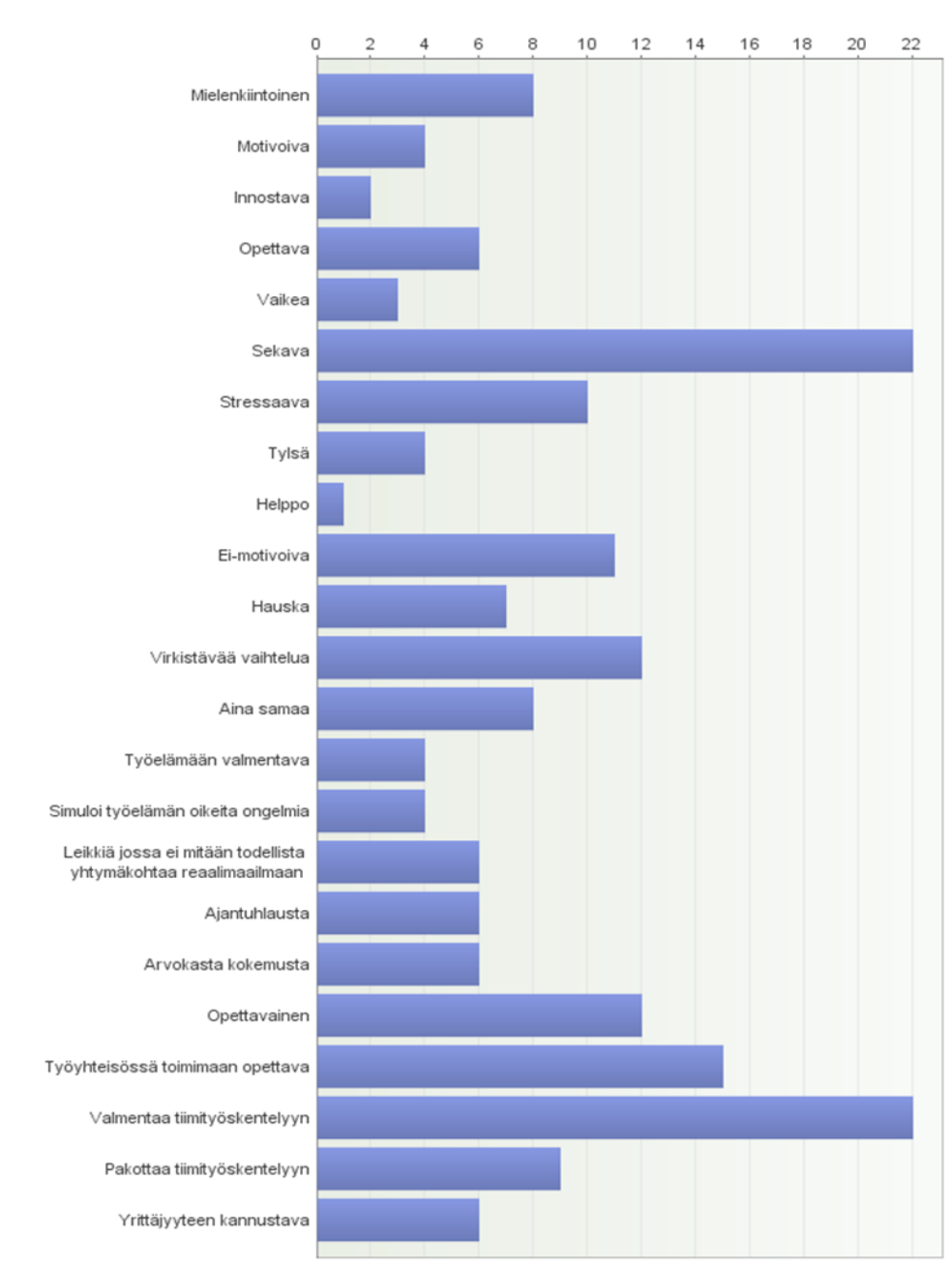
Opiskelijoiden oppimisen ja ohjauksen kannalta on tärkeää, että Napalaakson toiminta on selkeää ja se, että ohjelmat toimivat hyvin yhteen. Tämän teeman avulla halusimme selvittää Napalaakson toiminnanohjausjärjestelmien toimivuutta ja millaiseksi Napalaakson toimivuus yleisesti ottaen koettiin. Edellisessä tutkimuksessa tätä ei ollut mahdollista selvittää, koska Napalaaksoa ei oltu vielä otettu käyttöön. Kysyimme opiskelijoilta heidän kokemuksiinsa perustuen kuinka toimivana he Napalaaksoa pitivät. Vastausvaihtoehtoina käytimme asteikkoa 1 (ei lainkaan toimiva) – 5 (erittäin hyvin toimiva) ja saimme vastauksien keskiarvoksi 2,94. Suurin osa vastauksista sijoittui asteikon (2-3) keskivaiheille tai hie-

man alle eli opiskelijoiden mielestä toimivuus oli tyydyttävä/hyvä. Vastaajista 9 koki pelin toimivuuden keskiarvoa paremmaksi, eli erittäin hyväksi. Vain kaksi vastaajista mielsi pelin toimivuuden erittäin huonoksi. (Taulukko 2.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan toimiva	2	9	13	7	2	Erittäin hyvin toimiva	33	2,94

Taulukko 2. Arvioi kokemukseesi perustuen, kuinka toimivana pidit Napalaakson yrityspleiä?

Annoimme opiskelijoille mahdollisuuden valita kuusi adjektiivia kuvaamaan heidän mielipidettään Napalaaksosta. Vaihtoehtoista muutama erottui selkeästi yli muiden; sekava, stressaava ja tiimityöskentelyyn valmentava. Koska Napalaakso on niin uusi konsepti, ei tullut yllätyksenä, että sitä pidettiin sekavana ja ehkä hieman stressaavana. Tästä johtuen monet myös kokivat pelin ei- motivoivana. Tiimityöskentelytaitojen kehittyminen Napalaaksossa miellettiin positiivisena asiana, varsinkin kun suurin osa opiskelijoista oli toisilleen entuudestaan tuntemattomia. Monen vastaajan mielestä Napalaakso antoi eväitä työelämälähtöisyyteen, työyhteisössä toimimiseen ja uusi opetustyyli toi virkistävää vaihtelua opintoihin. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Kokemuksesi Napalaakso yrityspelistä? Voit valita maksimissaan 6 vaihtoehtoa alla olevista.

Teemaan liittyen halusimme tietää kuinka toimivina opiskelijat pitivät Napalaakson eri tietojärjestelmiä (Taulukko 3). Asteikkona käytimme 1 (ei lainkaan toimiva) – 5 (erittäin hyvin toimiva). Yrityspelin tietojärjestelminä käytetään Pupesoftia, Ainopankkia ja Verokarhua, jotka saivat keskiarvokseen yhteensä 3,64. Yleisesti ottaen ne koettiin hyvin tai erittäin hyvin toimiviksi ja vain muutama vastaajista ei pitänyt järjestelmiä kovin käytännöllisinä. Samaa asteikkoa käyt-

täen kysyimme myös työtilojen soveltuvuudesta Napalaaksossa työskentelyyn (Taulukko 4). Melkein kaikki eli 24 vastaajaa olivat sitä mieltä, että työtilat ovat erittäin hyvät ja keskiarvoksi muodostui 4,03. Loput yhdeksän vastaajaa kokivat työtilat tyydyttäväksi/hyväksi.

	1 Ei lainkaan toimiva	2	3	4	5 Erittäin hyvin toimiva	Yhteensä	Keskiarvo
Pupesoft	2	5	14	10	2	33	3,15
Ainopankki	0	3	7	10	13	33	4
Verokarhu	0	2	12	11	8	33	3,76
Yhteensä	2	10	33	31	23	99	3,64

Taulukko 3. Arvioi kokemuksesi perusteella, kuinka toimivia käytössä olleet tietojärjestelmät olivat (Pupesoft, Ainopankki, Verokarhu)?

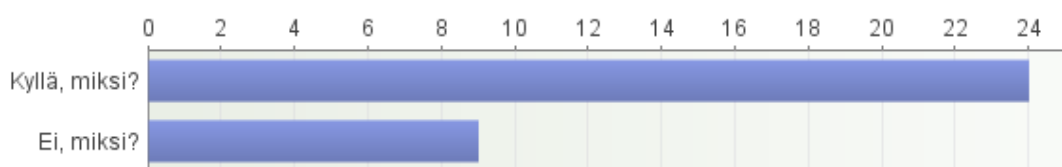
	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Eivät lainkaan	0	1	8	13	11	Erittäin hyvin	33	4,03

Taulukko 4. Miten työtilat soveltuvat yrityspeliin?

5.3.2 Oppimistyyli ja tiimityötaidot

Tällainen toimintamalli on opetuksessa vielä melko tuore, joten kysyimme opiskelijoilta onko tämä oppimistyylinä parempi kuin perinteinen opetus. Vastausvaihtoehdot olivat yksinkertaiset kyllä tai ei ja ne tuli myös perustella omin sanoin. Kaksikymmentäneljä vastasi kyllä ja yhdeksän piti perinteistä oppimistyyliä mielekkäämpänä. Kyllä-vastaajien mielestä käytännönläheinen opetus on tuoksellisempaa ja se vaatii omatoimista ongelmanratkaisukykyä, mikä puolestaan auttaa uuden asian omaksumisessa. Napalaakso koettiin myös virkistävänä vaihteluna. Osa kyllä-vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että peli vaatii paljon kehittämistä ja opiskelijan ohjaamista. Ajatuksen tasolla he kuitenkin pitivät Napalaaksoa positiivisena kokemuksena, mutta ilmiselvästi se vaatii vielä paljon kehittämistä. Suurin osa ei-vastaajista puolestaan oli sitä mieltä, että työmäärä ei jakaannu kaikkien tiimiläisten kesken tasapuolisesti ja osa pääseekin matkus-

tamaan liian helposti toisten siivellä. Myös teoriapohjaa ei koettu tarpeeksi kattavaksi, mikä teki käytännön työskentelystä haastavampaa. Tästä syystä ei-vastaajat pitivät perinteistä opetustyyliä parempana ja eräs vastaaja kiteytti ajatuksensa seuraavasti: ”Osa tekee kaiken, muut eivät mitään. Opit vaan sen mitä itse teet, et kokonaisuutta”. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Onko tällainen toimintamalli oppimistyylinä parempi kuin perinteinen opetus?

”Kyllä, mikäli aikaa vain järjestetään tarpeeksi paljon ja ohjeistus on riittävää. Asia on paljon käytännönläheisempää.”

”Yrityspeli vaatii omatoimista ongelmanratkaisukykyä, asioihin piti itse etsiä ratkaisuja.”

”Ryhmätyö, jossa osa pääsee täysin muiden siivellä, ei ole hyvää opetusta.”

Ylempään kysymykseen liittyen, halusimme myös selvittää tukeeko yrityspeli opiskelijoiden ryhmäytymistä. Vaihtoehtoina käytimme asteikkoa 1 (ei lainkaan) – 5 (erittäin hyvin) ja keskiarvoksi muodostui 3,91. Suurin osa eli 30 henkilöä koki, että Napalaakso auttaa ryhmäytymisessä hyvin tai erittäin hyvin ja kolme henkilöä oli eri mieltä. (Taulukko 5.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan	1	2	7	12	11	Erittäin hyvin	33	3,91

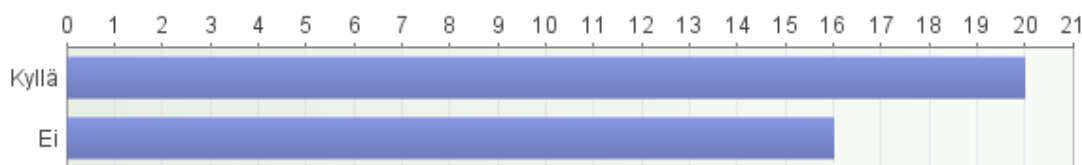
Taulukko 5. Auttaako tällainen toimintamalli oppimistyylinä opiskelijoiden ryhmäytymisessä?

Oppimistyylin lisäksi halusimme selvittää saavatko opiskelijat valmentajilta tukea tiimityöskentelyyn ja antavatko he riittävästi palautetta. Ensin kysyimme kokevatko opiskelijat saavansa kannustusta tiimityöskentelyyn. Kysymysvaihtoehtoina käytimme asteikkoa 1 (eivät lainkaan) – 5 (erittäin paljon) ja keskiarvo oli 3,88. Vastaukset jakaantuivat kolmen ja viiden välille, eli opiskelijat saavat mielestään tarvitsemansa tuen opintoihin Napalaaksossa. (Taulukko 6.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Eivät lainkaan	0	0	10	17	6	Erittäin paljon	33	3,88

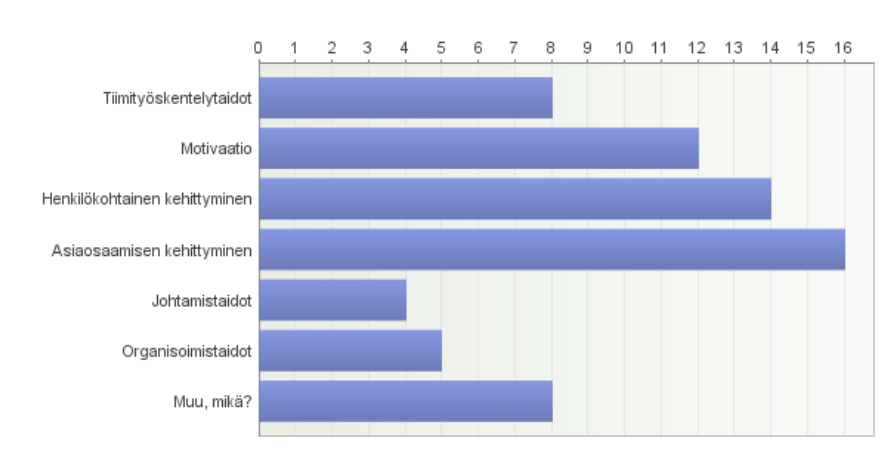
Taulukko 6. Koetko, että valmentajat kannustavat tiimityöskentelyyn?

Seuraava kysymys sivusi aiempaa, eli tiedustelimme antoivatko valmentajat riittävästi palautetta yrityspelin aikana. Vastausvaihtoehtona oli kyllä tai ei ja ei vastauksen antaneet saivat jatkokysymyksen, jossa täytyi valita miltä osa-alueelta he olisivat halunneet saada enemmän palautetta. Kaksikymmentä vastaajaa koki saavansa riittävästi palautetta. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Antoivatko valmentajat mielestäsi riittävästi palautetta yrityspelin aikana?

Ei- vastaajia oli 13 ja jatkokysymys sisälsi seitsemän eri osa-alueetta; tiimityöskentelytaidot, motivaatio, henkilökohtainen kehittyminen, asiaosaamisen kehittyminen, johtamistaidot, organisoimistaidot ja muu, mikä. Eniten tukea toivottiin asiaosaamisen kehittymiseen, henkilökohtaiseen kehittymiseen ja motivaatioon. Kyselymme asetuksiin oli tullut pieni virhe, joka pakotti vastaamaan jatkokysymyksen muu, mikä- kohtaan ennen kyselyssä eteenpäin pääsemistä. (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Jos vastasit ei, miltä osa-alueelta olisit toivonut enemmän palautetta?

Viimeinen tähän teemaan liittyvä kysymys liittyi työtiimien tehtävien tasapuoliseen jakaantumiseen. Tiimejä oli kolme; osto- ja varastotiimi, myynti- ja markkinointitiimi ja taloustiimi. Vastausvaihtoehtona käytimme asteikkoa 1 (ei lainkaan) – 5 (erittäin hyvin). Keskiarvoksi muodostui 2,58 eli suurin osa, 23 henkilöä, oli valinnut vaihtoehdon kahden ja kolmen välillä. Vastauksista käy selkeästi ilmi, että tehtävät tiimien sisällä eivät jakaannu opiskelijoiden mielestä täysin tasapuolisesti. Tämä on tullut kyselyssä aikaisemminkin esille ja on yksi suurimpia kehityskohteita Napalaaksossa. Kukaan ei ollut täysin sitä mieltä, että työtehtävien jako on onnistunut erinomaisesti, mutta kuusi oli kuitenkin valinnut keskiarvoa paremman vaihtoehdon. (Taulukko 7.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan	4	12	11	6	0	Erittäin hyvin	33	2,58

Taulukko 7. Jakaantuvatko työt ryhmien työtiimien sisällä kaikkien kesken tasapuolisesti? (osto/varastotiimi, myynti/markkinointitiimi, taloustiimi)

5.3.3 Opintojaksoihin sitominen ja tietotaito

Yksi Napalaakson isoimmista haasteista on sen sitominen opintojaksoihin ja perinteiseen teoriapohjaiseen opetukseen, joten halusimme selvittää ensimmäisenä teemaan liittyen miten tämä on käytännössä onnistunut ja onko työskentelyyn varattu riittävästi aikaa lukujärjestyksessä. Kysymys Napalaakson toiminnasta

nan sitomisesta opintojaksoihin sai keskiarvoksi 2,79 ja käytimme tässä asteikkoa 1 (ei lainkaan) – 5 (erittäin hyvin). Vastauksissa oli suurta hajantaa, mutta selkeästi toiminnan sitomiseen oltiin vain melko tai ei lainkaan tyytyväisiä. Tulos edustaa enemmistön mielipidettä ja yhteensä 24 henkilöä valitsi 1-3 välillä. Vain yhdeksän henkilöä oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä sitouttamiseen. (Taulukko 8.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan	4	11	9	6	3	Erittäin hyvin	33	2,79

Taulukko 8. Miten Napalaakson toiminnan sitominen opintojaksoihin onnistui?

Ajankäyttöön liittyvässä kysymyksessä oli samat vastausvaihtoehdot 1 (ei aikaa) – 2 (riittävästi aikaa). Kuten tutkimuksen edetessä on käynyt ilmi, opiskelijat kokivat ajankäytön suureksi ongelmaksi. Lukujärjestykseen oli varattu paljon 45 minuutin mittaisia oppitunteja, joissa ei juurikaan kerennyt päästä työn maakuun ja suurin osa ajasta kului ns. esivalmisteluihin. Tämä vastaus saikin keskiarvokseen vain 2,39. Kahdeksan oli valinnut kohdan yksi ja enemmistö eli 13 valitsi kohdan kaksi, mikä selittää kysymyksen alhaisen keskiarvon. Seitsemän vastaajaa kuitenkin oli valinnut kohdan neljä eli tässäkin on huomattavissa hie-man hajantaa. (Taulukko 9.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei aikaa	8	13	4	7	1	Riittävästi aikaa	33	2,39

Taulukko 9. Onko lukujärjestykseen varattu riittävästi aikaa Napalaaksossa työskentelyyn?

Selvitettyämme ajankäytön ja opintojaksoihin sitomisen, halusimme tiedustella kuinka hyvin opiskelijat ovat oppineet kurssisiin sisältyviä asioita Napalaakson avulla. Näitä asioita olivat juridiikka, markkinointi ja taloushallinto. Arvosteluasteikkona oli 1 (en lainkaan) – 5 (erittäin hyvin) ja jokainen aihealue tuli arvioida erikseen. Juridiikka sai keskiarvoksi 3,09, markkinointi 3,45 ja taloushallinto

3,42. Näiden kolmen kokonaiskeskiarvoksi muodostui 3,32. Vastaukset oli suurimmaksi osaksi keskitasoa eli opiskelijat kokivat omaksuneensa annettuja teemoja melko hyvin tai tyydyttävästi. Tästä voi päätellä, ettei Napalaakso ole tukenut opintoja välttämättä tarpeeksi hyvin. (Taulukko 10.)

	1 En lain- kaan	2	3	4	5 Erit- täin hyvin	Yhteensä	Keskiarvo
Juridiikka (sopimusoikeus, yhtiöoikeus)	0	11	12	6	4	33	3,09
Markkinointi (4P, markkinointimix)	0	4	15	9	5	33	3,45
Taloushallinto (kirjanpito, ALV, TAS, verotus)	2	6	8	10	7	33	3,42
Yhteensä	2	21	35	25	16	99	3,32

Taulukko 10. Arvioi asteikolla 1-5 kuinka hyvin koit oppivasi kyseisiä teemoja Napalaakson avulla?

Seuraavassa kysymyksessä pyysimme opiskelijoita kertomaan omin sanoin mitä muita taitoja mitä he ovat Napalaaksossa työskennellessä oppineet. Vastauksista nousi esille päällimmäisenä tiimityöskentelytaidot ja erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen. Myös yrityksen paperityöt tulivat tutummiksi. Lisäksi mainittiin myyntitaidot, johtaminen ja esiintymiskokemus.

”Ryhmätaidot. Siinä kun laitetaan kymmenen tyyppiä samaan kasaan nii kummasti oppii ryhmätaitoja. Ryhmän koko oli kuitenkin turhan suuri, kaikki ei tullu läheskään aina paikalle.”

”Erialaisten virallisten papereiden täyttö on nykyään varmasti helpompaa ja minulle on jäänyt jonkinlainen mielikuva siitä miten yritys perustetaan.”

”Evvk- ihmisten sietokyky kasvoi.”

5.3.4 Työelämälähtöisyys

Napalaakson peruslähtökohtana on tarjota opiskelijoille mahdollisimman todentuntuinen oppimisympäristö, joka luo pohjaa työelämässä toimimiseen. Halusimme tietää antaako Napalaakso valmiuksia työyhteisössä toimimiseen ja miten yhteistyö, työyhteisön normien noudattaminen ja tiimityö ilmeni yrityspelin aikana. Toinen teemaan liittyvä kysymys oli, näkyykö työelämälähtöisyys Napalaaksossa. Käytimme molemmissa asteikkoa 1 (ei lainkaan) – 5 (erittäin hyvin). Valmiuksia koskevan kysymyksen keskiarvoksi muodostui 3,79. Vastauksissa oli jonkin verran hajantaa, mutta suurin osa opiskelijoista koki työelämässä tarvittavien taitojen kehittyneen ja mielsivät Napalaakson hyväksi tai erittäin hyväksi. Yhteensä 22 vastaajaa oli antanut arvosanan neljä tai viisi. Vain yksi vastaaja oli ollut täysin eri mieltä, loput jakaantuivat kahden ja kolmen välille melko tasapuolisesti. (Taulukko 11.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan	1	4	6	12	10	Erittäin hyvin	33	3,79

Taulukko 11. Antaako Napalaakso valmiuksia työyhteisössä toimimiseen (yhteistyö, työyhteisön normien noudattaminen, tiimityö)?

Työelämälähtöisyyden keskiarvoksi muodostui 3,06. Enemmistö opiskelijoista, 13 kappaletta, ei ollut oikein mitään mieltä ja heidän vastauksensa sijoittuivat keskitasolle. Loput vastauksista jakaantuivat kahden tai neljän tietämille. (Taulukko 12.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan	2	7	13	9	2	Erittäin paljon	33	3,06

Taulukko 12. Näkyykö työelämälähtöisyys Napalaaksossa?

Työelämälähtöisyyteen liittyen tahdoimme tietää onko opiskelijoiden mielestä Napalaaksossa opittujen tietojen, taitojen ja kokemusten pohjalta edellytyksiä perustaa omaa yritystä. Tässäkin käytimme asteikkoa 1 (ei lainkaan edellytyksiä) – 5 (hyvät edellytykset). Keskiarvoksi tuli 2,76 eli hieman keskitasoa huo-

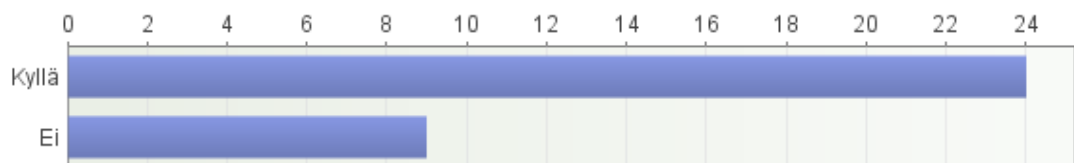
noppi ja tähän on varmasti syynä se, että opiskelijat kokivat oman teoriapohjansa melko heikoksi. Selkeästi suosituin vastausvaihtoehto oli 3 ja tähän oli päätenyt 16 vastaajaa. Tämän jälkeen toiseksi suosituin oli 2 seitsemällä opiskelijalla. (Tauluko 13.)

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Ei lainkaan edellytyksiä	4	7	16	5	1	Hyvät edellytykset	33	2,76

Taulukko 13. Arvioi edellytyksiä perustaa oma yritys Napalaaksossa opittujen tietojen, taitojen ja kokemusten pohjalta?

5.3.5 Arviointi

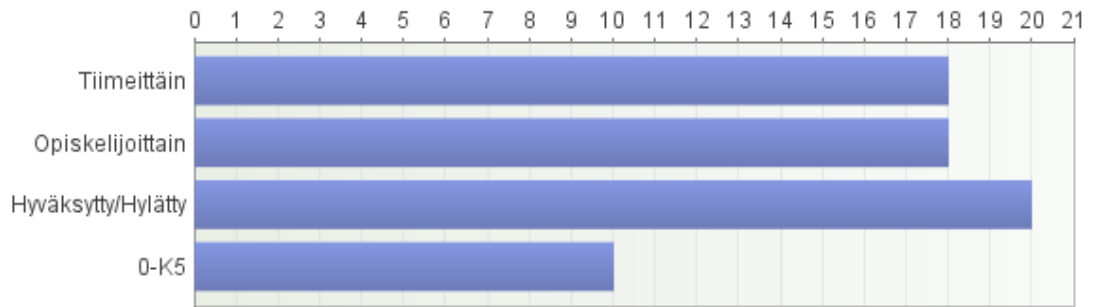
Opintojaksoja arvioidessa Napalaakson osuutta ei ole otettu huomioon arvostanoja muodostettaessa, joten halusimme selvittää opiskelijoiden mielipidettä asiasta. Selkeästi suurin osa eli 24 vastaajaa haluaisivat sen vaikuttavan arviointiin. Numeron näkyminen tehdystä työstä varmasti motivoisi ja pitäisi opiskelijoiden mielenkiintoa yllä käytännön harjoitteluun. Silti kuitenkin yhdeksän oli sitä mieltä, että sen ei tulisi näkyä opintojaksojen arvioinneissa. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Tulisiko Napalaakson yrityspeli huomioida arvioinnissa?

Pyysimme kyllä vastauksen antaneita kertomaan omat ajatuksensa siitä, miten Napalaakso työskentely tulisi arvioida. Vastausvaihtoehtoja oli neljä: tiimeittäin, opiskelijoittain, hyväksytty/hylätty ja asteikolla 0-K5 ja kysymys on monivalintainen. Vastauksissa ei ollut kovinkaan suurta hajantaa, suurin osa kuitenkin haluaisi Napalaakson opintojakson arvioinnin olevan hylätty/hyväksytty. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Jos vastasit kyllä, miten Napalaakso työskentely tulisi arvioida?

5.3.6 Kehitysideat

Kyselyssämme halusimme kuulla opiskelijoiden parannusehdotuksia Napalaakson suhteen. Kysymykseen sai vastata omin sanoin ja vastauksia tähän tulikin paljon. Päälimmäisenä ongelmana tuntui olevan yrityspelin sekavuus ja liian vähäinen ohjeistus sekä annettujen ohjeiden ristiriitaisuus. Ohjeiden ristiriitaisuudella tarkoitettiin sitä, että eri henkilöiltä tuli eri ohjeet. Valvontaa ei myöskään ollut heidän mielestään tarpeeksi. Valvonnalla toivottiin, että opettajat tulisivat katsomaan tekevätkö kaikki varmasti omat työnsä, koska osa koki toisten ”siipeilevän” muiden kustannuksella. Lisäksi lukujärjestyksiin oli varattu Napalaaksoa varten melko vähän työskentelyaikaa, josta suurin osa kului ns. järjestäytymiseen eikä itse työskentelyyn riittänyt aikaa. Opiskelijoiden motivaatiota söi myös se, että he eivät kokeneet omaa teoriapohjaa tarpeeksi vahvaksi, jotta olisivat voineet työskennellä itsenäisesti tiimeissä ilman kunnan ohjeistusta. Tästä syystä monia jo tehtyjä tehtäviä kuten liiketoimintasuunnitelmaa piti korjaila tai tehdä kokonaan uudestaan sitä mukaa kun opiskelijoiden tietotaito kasvoi.

”Jos jatkuu seuraavana vuonna niin enemmän pakollisia tunteja ja valvontaa. On stressaavaa kun osa porukasta haluaa jättää palautettavien töiden tekemisen viimeisille päiville vaikka muulloinkin olisi reilusti aikaa eikä kukaan näe että lukkarissa on myös varattu aikaa itsenäiselle opiskelulle. Enemmän valvontaa tarkoittaa että joku valvoisi vaikka kyselemällä tekevätkö kaikki oikeasti oman osansa töistä.”

”On liian aikaista leikkiä tämmöistä ensimmäisellä vuodella kun monilla ei ole minkäänlaista käsitystä kaupan alalta.”

”Enemmän aikaa, 45 minuuttia on ihan turhan päivästä. Ensin voitaisiin opettaa asiat, ettei tarvisi sählätä niin paljon.”

”Työskentelystä enemmän valvotumpaa.”

”Selkeyttä!! Ja enemmän tietoa miten tehdään, milloin yms. Lisäksi ensin opetus ja sitten vasta pankissa käymiset yms. Useamman vuoden jälkeen varmasti ihan toimiva kokonaisuus!”

”Liikaa ”opi itse ja yritä” -meininkiä. Esim. rahoitusneuvotteluihin pankkiin ei saatu kunnon opetusta ennen sinne menoa. Lisäksi tunnit olivat kovin lyhyet (45min), ja kun vauhtiin päästiin nii oli jo aika lopettaa.”

Suurin osa vastaajista toivoi myös tiimien kierrätystä. Tämä oli ilmeisesti tehty kaksi kertaa ja osa koki, ettei ollut oppinut kokonaisuutta, vain sen minkä oli itse tehnyt. Myös tiimien pienentäminen mainittiin muutaman kerran. Napalaakso koettiin ryhmäytymisen kannalta positiivisena sekä negatiivisena. Sen koettiin ryhmäyttävän oman tiimin jäsenet nopeasti, mutta siitä seurasi tiimien kesken kuppikuntia. Eräs vastaajista harmitteli sitä, ettei tunne osaa luokkakavereistaan ollenkaan ja tutustuminen muihin on hankalampaa.

”4 hengen ryhmät”

”Kun tiimit ovat jaettu, niin porukka pyörii vain sen oman tiimin kanssa.. Parhaiten tuntee sen oman tiimin jäsenet.”

”Tiimien rajaukset hämäävät. Taloustiimi joutuu koville lopussa, kun taas esimerkiksi myyntitiimillä tekemistä koko lukuvuoden ajan. Tiimien kierrätys oli vain kahdesti, jolloin osa asioista jäi oppimatta.”

”Ryhmäytymisessä Napalaakso on hyvä ja huono. Se ryhmäyttää oman ryhmän jäsenet nopeasti, mutta kääntöpuolena syntyy pieniä kuppikuntia todella nopeasti, mikä hankaloittaa tutustumista muihin luokkakavereihin. Itse en ole tainnut puhua osalle luokkalaisista vielä kertaakaan vaikka sosiaalinen ja ihmisystävällinen olen. Kun kaikki työt tehdään ryhmätyönä, alussa varsinkin Napalaakso ryhmissä, on hankalaa tutustua.”

Lisäksi opiskelijat toivoivat, että Napalaakso sidottaisiin paremmin opintojaksoihin. Opiskelijat kokivat opiskelun olleen hyvin sidottua muuhun opiskeluun vielä syksyllä. Kun uutta asiaa käsiteltiin luennoilla, sitä alettiin myös käydä Napalaaksossa. Kevättä kohden yrityspeli ilmeisesti irtaantui muusta opiskelusta ja se koettiin rasitteeksi muiden tehtävien ja tenttien ohelle. Tästä syystä osan mielestä työmäärä kasvoi yhtäkkiä liian suureksi. Osa ehdotti Napalaaksossa opiskelua tiiviimmälle ajanjaksolle koko lukuvuodelle ripottelun sijaan.

”Välillä oli liikaa tekemistä, napalaakso + muut kurssityöt ja luennot”

”Syksy oli hyvin sidottu opetukseen. Uuden asian tullessa käsittelyyn, alettiin sitä käydä myös napalaaksossa. Mitä pidemmälle mentiin, sitä vähemmän opetus liittyi yritykseen ja se jäi taustalle rasitteeksi kokeiden ja kurssitehtävien ohelle. Toiminta oli kerrasta toiseen saman toistoa, rutinoitunutta sähköpostin tarkistamista, tilausten lähetystä yms. Tämä on kyllä todellisuuttakin, mutta liiallinen toisto söi motivaatiota.”

”Harjoituksen voisi suorittaa lyhyemmällä ajanjaksolla ja suorittaa se intensiivisemmin. Projekti pitäisi mielenkiintonsa paremmin.”

”Toivoisin seuraavia opiskelijoita varten että Napalaakso tunteja mukautettaisiin enemmän opintojaksojen mukaan, ajatellen kertyvää työmäärää. Koko vuoden ajan tuntui että tekemistä on niin paljon yhtä aikaa tehtäväksi, ettei tiimiyrityksen asioiden hoitamiseen jäänyt aikaa yritystuntien ulkopuolella, joka sai hommat kertymään ja venymään yhä pitemmälle ja pitemmälle.”

5.4 Tutkimuksen johtopäätökset

Opinnäytetyömme päätavoitteena oli selvittää miten ensimmäisen vuoden opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet toteutuivat Napalaakson kautta, kehittyikö opiskelijoiden liiketoimintaosaaminen ja miten opiskelijat kokivat oppimansa asian. Napalaakson käynnistymisvaiheesta on tehty jo yksi opinnäytetyö, joka keskittyi opiskelijoiden odotuksiin ja tällä tutkimuksella halusimme kuulla opiskelijoiden käytännön kokemuksia yrityspelin käytöstä opintojaksolla. Tutkimus rajattiin toteutettavaksi Rovaniemen kampuksella. Kohderyhmänä oli noin 60 ensimmäisen vuoden opiskelijaa, jotka aloittivat opintonsa syksyllä 2014.

Tutkimustapana käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Opiskelijoille lähetettiin kysely johon vastasi noin puolet eli 33 henkilöä. Tutkimus oli onnistunut, koska saimme selkeän käsityksen Napalaakson hyvistä ja huonoista puolista ja kehityskohteista. Kokonaisuutena opiskelijat olivat tyytyväisiä Napalaaksoon ja uusi opetusmenetelmä koettiin virkistävänä vaihteluna ja käytännönläheisenä. Suurimmaksi ongelmaksi ja kehityskohteeksi nousi yrityspelin sekaavuus ja liian vähäinen tai ristiriitainen ohjeistus. Tämä varmaan johtui siitä, että Napalaakso on vielä kovin uusi konsepti Lapin ammattikorkeakoulussa.

Myös ajankäyttö koettiin hieman ongelmalliseksi, koska suurin osa Napalaaksoa varten varatuista tunteista oli 45 minuutin mittaisia eivätkä opiskelijat kokee neet, että saavat siinä ajassa hoidettua kaikkia heille annettuja tehtäviä. Jatkossa tämä voisi onnistua paremmin mikäli Napalaaksoon tarkoitettut opintojaksot olisivat tiiviimmin lukujärjestyksessä eikä ripoteltuna pitkin lukuvuotta. Opiskelijoiden motivaatio olisi varmasti parempi jos he saisivat keskittyä yhteen asiaan kerrallaan. Opetuksen tulisi olla sidotumpaa Napalaaksoon, jotta opiskelijoiden teoriapohja ja käytännönopetus kulkisivat käsi kädessä.

Ryhmäytymisessä Napalaakso toimii yleisesti ottaen hyvin. Opiskelijat kokivat sen ryhmäyttävän oman tiimin jäsenet nopeasti, mutta negatiiviseksi puoleksi koettiin se, että siitä seurasi luokan sisälle omia kuppikuntia. Vastauksista kävi ilmi, että monet toivoivat tiimien kierrätystä enemmän. Toki emme voi tietää mi-

ten tämä käytännössä onnistuisi, mutta jatkoa ajatelleen tiimien kierrätys olisi varteen otettava vaihtoehto. Ryhmäkokoja ehdotettiin myös pienennettäväksi, koska osa koki toisten pääsevän muiden siivellä. Tähän kokonaisuuteen liittyen osalle jäi tunne ettei oppinut kaikkea tarvittavaa, vain sen minkä osa- alueen parissa oli itse työskennellyt.

Edellisessä tutkimuksessa kävi ilmi, että opiskelijoilla ei ollut alussa vielä käsitystä siitä miten työelämälähtöisyys käytännössä näkyisi Napalaaksossa. Napalaakson koettiin antavan valmiuksia työyhteisössä toimimiseen ja työelämän normien noudattamiseen. Työelämälähtöisyys koettaisiin jatkossa varmasti paremmaksi mikäli Napalaakson toimintaan otettaisiin mukaan esimerkiksi paikallisia yrityksiä, joille voitaisiin toteuttaa erilaisia toimeksiantoja. Tämä olisi varmasti myös opiskelijoiden mielestä merkityksekkäämpää, koska silloin todennäköisesti motivaatio pysyisi korkeammalla ja eri sidosryhmät hyötyisivät yhteistyöstä.

Vaikka tutkimuksessa on noussutkin esiin paljon epäkohtia, mielestämme Napalaakson pääidea on hyvä ja toimiva. Käytännönläheisyys ja teoria nivoutuvat tässä toimintamenetelmässä hieman paremmin yhteen verrattuna vanhemman opetussuunnitelman pelkkiin PBL tunteihin ja luentoihin. Uusi opetustyyli varmasti auttaa opiskelijoita ymmärtämään tradenomin ammattiin liittyviä erilaisia työtehtäviä ja valmentaa tulevaan työelämään.

Opetussuunnitelman yhtenä osana on liiketoimintaosaaminen ja sen tarkoituksena on antaa mahdollisimman hyvät edellytykset perustaa omaa yritystä ja ymmärtää siihen tarvittavia taitoja ja tietoa. Opiskelijat eivät vielä kokeneet omia taitojaan kovinkaan vahvoiksi tämän suhteen ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Uskomme tämän osa-alueen kuitenkin paranevan vuosien saatossa kun Napalaakso opetusmenetelmänä kehittyy. Tähän liittyen opiskelijat kokivat ohjeistuksen puutteellisuuden varmasti vaikeuttavan oppimista ja oman yrityksen perustamista.

Onnistuimme mielestämme mittaamaan tutkimuksella asioita joita oli tarkoituskin mitata. Vaikka kohderyhmästäimme hieman yli puolet vastasi kyselyyn, pidämme tutkimustuloksia valideina. Olemme varmoja, että opiskelijat pystyivät vastaamaan kyselyyn rehellisesti ja avoimesti, koska kysely toteutettiin anonyymisti. Kysely ajoitettiin kevääseen eli opiskelijoilla oli jo tässä vaiheessa käsitys Napalaakson ideasta ja toimivuudesta. Vastauksissa toistui selkeästi samat teemat laadulliselle tutkimukselle ominaisella tavalla, jonka vuoksi koimme saaneemme varmasti tarpeeksi taustatietoa yrityspelistä.

Edellisen tutkimuksen ja tämän opinnäytetyön tuloksissa on hieman eroavaisuuksia varsinkin koskien pelin toimivuutta, tiimityöskentelyä ja työelämälähtöisyyttä. Opiskelijoiden ennakkokäsitykset Napalaaksosta olivat vielä syksyllä odottavat ja positiiviset. Opintojen edetessä odotukset eivät välttämättä kohdanneet käytännön toteutusta halutulla tavalla. Mielestämme tämä kysely olisi syytä toteuttaa jatkossakin jokaiselle ryhmälle, koska näin Napalaaksoa ja sen toimintaa saataisiin kehitettyä entistä paremmaksi ja toimivammaksi kokonaisuudeksi.

6 POHDINTA

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi oli stressaava, mutta kuitenkin erittäin antoisa ja opettavainen. Tutkimuksen aikana opimme miten tehdä kysely sekä analysoimaan ja jäsentelemään siitä saatuja tuloksia. Suurin stressin aiheuttaja oli aikataulujen yhteensovittaminen ja opinnäytetyön valmistuminen ajallaan. Pääpaino työssämme oli opiskelijoiden kokemukset Napalaaksosta ja ovatko he oppineet opintojaksolle suunnattuja asioita.

Onnistuimme saavuttamaan työmme alussa asetetut tavoitteet ja saimme paljon hyödyllistä tietoa Napalaaksosta ja sen toimivuudesta. Vaikka Napalaakso koettiin yleisesti ottaen virkistävänä vaihteluna ja käytännönläheisenä, löysimme siitä jonkin verran kehityskohteita. Näihin panostamalla tulevaisuuden Napalaakso on varmasti yhtenäisempi ja toimivampi kokonaisuus. Koemme, että työstämme oli hyötyä, eikä se jää vain pöytälaatikkoon pölyttymään.

Yksi huolenaihe tutkimusta tehdessämme oli opinnäytetyön pituus, koimme välillä, että työ jää liian lyhyeksi. Teoriaosiomme käsittelee virtuaalista oppimisympäristöä ja pelillistämistä, joista ei ole saatavilla kovinkaan paljoa kirjallisuutta. Tästä syystä jouduimme turvautumaan suurimmaksi osaksi nettilähteisiin. Vaikka lähdeluettelomme jäi tästä syystä hieman suppeaksi, teoreettisessa viitekehyksessä on mielestämme tarvittavaa tietoa tarpeeksi, jotta lukija ymmärtää työmme sisällön.

Työmme on mielestämme validi, eli saamamme tutkimustulokset olivat luotettavia ja tutkimus antaa todenmukaisen kuvan opiskelijoiden mielipiteistä. Saamissamme vastauksissa toistuivat samat teemat, joten emme kokeneet tarpeelliseksi tehdä opiskelijoille lisäkysymyksiä. Kaikkinensa opimme opinnäytetyön aikana aikatauluttamaan asioita ja erilaisia työvaiheita, analysoimaan tuloksia ja kirjoitustaitomme kehittyivät työn edetessä. Lisäksi oli mukava perehtyä uuteen opetustyyliin ja sen myötä saavutettuihin oppimistuloksiin. Toivomme tutkimuksemme tulosten auttavan viemään Napalaaksoa eteenpäin ja antamaan siinä toimiville valmentajille ideoita jatkoa varten.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/935

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Jyväskylä: Gummerus.

Helakorpi, S. 2001. Innovatiivinen tiimi- ja verkostokoulu. Tampere: Tammi.

Inspirans 2014. Kvalitatiivinen tutkimus luo aina uutta. Viitattu 8.10.2015. <http://www.inspirans.fi/kvalitatiivinen-tutkimus/>

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2015. Oppimiskäsitykset. Viitattu 6.11.2015. <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskäsitykset/oppimiskäsityksistä-oppimisen-ohjaamiseen/kokemuksellinen-oppiminen-ja-oppimisen-ohjaaminen/>

Jyväskylän yliopisto 2015. Virtuaalinen oppimisympäristö. Viitattu 5.10.2015. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/virtuaaliset-oppimisympaeristoet/oppimisympaeristoet-ja-alustat/oppimisympaeristoejen-ja-alustojen-taustaa-1/virtuaalinen-oppimisympaeristoe-1>

Jyväskylän yliopisto 2015. Virtuaalinen oppimisympäristö; Edut ja haitat. Viitattu 5.10.2015. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/virtuaaliset-oppimisympaeristoet/oppimisympaeristoet-ja-alustat/oppimisympaeristoejen-ja-alustojen-taustaa-1/virtuaalinen-oppimisympaeristoe-1/etuja-ja-haittoja>

Lapin ammattikorkeakoulu 2015. Opetussuunnitelmat: Lapin ammattikorkeakoulu 2014-2015. Viitattu 15.10.2015. https://soleops.lapinamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=7189923&ryhmytyyp=1&lukuvuosi=4455274&stack=push

Lapin ammattikorkeakoulu 2015. Virtuaalinen oppimisympäristö. Viitattu 30.10.2015. <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Oppimisymparistot/Napalaakso>

Napalaakso 2014. Napalaakso. Viitattu 30.10.2015. <http://napalaakso.fi/napalaakso/napalaakso.html>

Ok-opintokeskus 2015. Opetuksen mallit. Viitattu 6.11.2015. <http://kouluttaja.ok-opintokeskus.fi/opetuksen-mallit>

Salakari, H. 2009. Toiminta ja oppiminen – koulutuksen kehittämisen tulevaisuuden suuntaviivoja ja menetelmiä. Ylöjärvi: Eduskills Consulting.

Sarajärvi, J. 2014. Matka Napalaaksoon opiskelijoiden silmin. Lapin ammattikorkeakoulu. Liiketalouden yksikkö. Opinnäytetyö.

Taikopeda; Taidekorkeakoulupedagogiikka 2015. Ongelmalähtöinen oppiminen (PBL). Viitattu 9.10.2015.
http://www.taikopeda.fi/oppaitaopettamiseen/oppiminen/ongelmalahtoinen_oppiminen.html

Vuorinen, I. 2005. Tuhat tapaa opettaa. 7. painos. Naantali: Resurssi.

LIITTEET

Liite 1. Webropol-kysely

Liite 1

Webropol-kysely

1. Sukupuoli?
2. Aikasempi koulutus?
3. Kokemuksesi Napalaakso yrityspelistä? Voit valita maksimissaan 6 vaihtoehtoa alla olevista.
4. Arvioi kokemukseesi perustuen, kuinka toimivana pidit Napalaakson yrityspeliä?
5. Arvioi kokemuksesi perusteella, kuinka toimivia käytössä olleet tietojärjestelmät olivat (Pupesoft, Ainopankki, Verokarhu)?
6. Miten Napalaakson toiminnan sitominen opintojaksoihin onnistui?
7. Onko Napalaakso vastannut odotuksiasi (vertaa syksyllä kerrottuun)?
8. Onko tällainen toimintamalli oppimistyylinä parempi kuin perinteinen opetus?
9. Auttaako tällainen toimintamalli oppimistyylinä opiskelijoiden ryhmäytymisessä?
10. Antaako Napalaakso valmiuksia työyhteisössä toimimiseen (yhteistyö, työyhteisön normien noudattaminen ja tiimityö)?
11. Arvioi edellytyksiä perustaa oma yritys Napalaaksossa opittujen tietojen, taitojen ja kokemusten pohjalta?
12. Jakaantuvatko työt ryhmien työtiimien sisällä kaikkien kesken tasapuolisesti (osto- ja varastotiimi, myynti- ja markkinointitiimi ja taloustiimi)?
13. Parannusehdotukset
14. Näkyykö työelämälähtöisyys Napalaaksossa?
15. Miten työtilat soveltuvat yrityspeliin?
16. Onko lukujärjestykseen varattu riittävästi aikaa Napalaaksossa työskentelyyn?

17. Koetko, että valmentajat kannustavat tiimityöskentelyyn?
18. Antoivatko valmentajat mielestäsi riittävästi palautetta yrityspelin aikana?
19. Jos vastasit ei, miltä osa-alueelta olisit toivonut enemmän palautetta?
20. Arvioi asteikolla 1-5 kuinka hyvin koet oppivasi kyseisiä teemoja Napalaakson avulla.
21. Mitä muita taitoja opit Napalaaksossa työskennellessä?
22. Tulisiko Napalaakson yrityspeli huomioida arvioinnissa?
23. Jos vastasit kyllä, miten Napalaakso työskentely tulisi arvioida?
24. Vapaa kommentointi/kehitysehdotuksia.